

FEBRA ARKTYCZNA – LIBRETTO – MARCIN WICHA

Prolog

- GRENLANDIA Pokryta lodem i śniegiem
jestem zdecydowanie najbardziej interesującą
ze wszystkich Krain Polarnych.
Latem, gdy słońce nie znika za horyzontem
ani na chwilę przez całą dobę,
błyszczę niczym góra diamentów!
Jednak to nie widoki wabią odkrywców,
lecz Względy Praktyczne.
- MIKKELSEN Kły grenlandzkich morsów,
są niezwykle cenione w Europie.
- IVERSEN Nie zapominajmy o bogactwach mineralnych.
- MIKKELSEN Ani o strategicznym położeniu.
- IVERSEN Ani o skórach tutejszych fok.
- GRENLANDIA W roku 1908 komandor Mikkelsen wyrusza na północ
by odnaleźć szczątki uczestników poprzedniej ekspedycji,
ich zamrożone zwłoki, lecz przede wszystkim
zapiski, dzienniki i mapy.
- MIKKELSEN Żeby poznać przybrzeżne wyspy i cieśniny.
- IVERSEN Żeby nazwać łańcuchy górskie i doliny.
- GRENLANDIA Mijają miesiące pełne trudów i niebezpieczeństw.
Kapitan Mikkelsen wraz z mechanikiem Iversenem
oddzielają się od towarzyszy, wyruszają sami w głąb mego lądu.
A kiedy wracają jest za późno – wszystkie statki odpłynęły.
Przychodzi im spędzić zimę wśród lodów i ciemności,
gdy słońce nie wschodzi ponad horyzont
ani na chwilę przez całą dobę.
Znajdują małą chatkę.
Zapada noc.
- MIKKELSEN Jest cicho.
Niemał tęsknimy za wiatrem.
Czasem słysząc tylko
jęki i zgrzyty lodowej kry.
- IVERSEN Pokój jest mały.
Klosz jest zakopcony.
Garnki stoją na stole.
Skóry leżą na ziemi.
- MIKKELSEN Jeśli chodzi o czystość,
trudno ją zachować.

IVERSEN   Sterta popiołu leży pod piecem.
Śnieg wdziera się do izby.
Przy drzwiach jest kałuża.

GRENLANDIA   Na dalekiej północy,
w odosobnieniu i ciągłym milczeniu,
można nabawić się tak zwanej „febry arktycznej”,
czyli innymi słowy, Melancholii.

MIKKELSEN   Musimy rozmawiać.
Zostały ci jakieś słowa, Iversenie?

IVERSEN   Mam kilka
Mą-ka, łą-ka, wą-cha, bą-ki,
wą-sy, dą-sa, są-dy, łą-ka.
Noc za-pa-da.
A ty masz jakieś?

MIKKELSEN   Ła-wa, ły-ko, ko-ło, wo-ły,
mu-ły, ma-ły, wo-ła, ła-ta.
Noc za-pa-da.

Rozdział 1.

UPLÝW CZASU

- GRENLANDIA   Podczas polarnej nocy jest rzeczą wskazaną prowadzenie ciągłych rozmów i dyskusji o różnych sprawach. Jest to łatwe, gdy ekspedycja składa się z wielu osób. Gdy jednak dwóch mężczyzn odciętych jest od świata, okazuje się to trudniejsze do wykonania.
- IVERSEN   Jest ósma godzina.
- MIKKELSEN   Mój brat mówił, że dopiero w pół do ósmej.
- IVERSEN   Twój brat?
Przecież nie masz brata.
- MIKKELSEN   Właśnie uderzył kwadrans na dziewiątą.
- IVERSEN   Więc nie wiesz, która godzina?
- MIKKELSEN   Zapomniałem zegara.
- IVERSEN   Mój nie idzie, stanął dziś rano.
- MIKKELSEN   Zdaje mi się, że jest około południa lub północy.
- IVERSEN   Śpij dobrze, Mikkelsenie.
- MIKKELSEN   Dobranoc, Iversenie.

Rozdział 2. NAUKA JĘZYKÓW

- GRENLANDIA Mikkelsen postanawia, że będzie uczyć Iversena języków. Niestety, nauka idzie opornie.
- MIKKELSEN Czy już wiesz, jak nazwać dni tygodnia?
- IVERESEN Chcesz, abym powiedział je z pamięci?
- MIKKELSEN Bardzo proszę, zaczynaj.
- IVERESEN Od którego zacząć?
- MIKKELSEN Zacznij od pierwszego.
- IVERESEN A który jest pierwszy?
- MIKKELSEN Nawet tego nie wiesz?
- IVERESEN Nie przychodzi na myśl.
- MIKKELSEN Więc zacznij od czwartku.
- IVERESEN Niewola, przedziałek, worek, zdrada, pieniek i sromota.
- MIKKELSEN Powtórz.
- IVERESEN Niedola, pyszałek, korek, zmowa, prątek i ślepotą.
- MIKKELSEN Jeden zgubiłeś.
- IVERESEN Który?
- MIKKELSEN Czwartek, Iversenie.
- IVERESEN Śmiertek? Ach to prawda!
Jak mogłem zapomnieć.
Śmiertek, śmiertek,
śmiertek, śmiertek, śmiertek.
- MIKKELSEN A po czwartku?
- IVERESEN Śmiertek.
- MIKKELSEN Teraz znacznie lepiej.
Musisz tylko powtarzać więcej.

Rozdział 3. SZKOŁA GASTRONOMICZNA

GRENLANDIA	Iversen ma ze sobą pocztówkę przedstawiającą pięćdziesiąt trzy uczennice duńskiej Szkoły Gastronomicznej. Razem nadają imiona wszystkim pięćdziesięciu trzem dziewczętom. Rozmawiają o nich całymi godzinami.
IVERSEN	Panny na każde skinienie Panny na każde spojrzenie.
MIKKELSEN	Na każde spojrzenie Mikkelsena
IVERSEN	Na każde skinienie Iversena. Panny Iversena.
MIKKELSEN	Panna Krótka czegoś smutna. Panna Czarna spuszcza oczy. Panna Dziwna czymś się martwi. Panna Mała – ta się śmieje z byle powodu. Rozmawiajmy.
IVERSEN	Panna Błysk gotuje zupę szczawiową, potrawkę cielęcą. Rozmawiajmy.
MIKKELSEN	Panna Sroga gotuje rosół naprędce i pierożki z mięsem. Rozmawiajmy.
IVERSEN	A na deser? Rozmawiajmy.
MIKKELSEN	Ciasto z rabarbarem. Rozmawiajmy.
IVERSEN	Gdy wrócę do domu, znajdę pannę Srogą. Już jej powiem do słuchu. Nie powinna dokuczać pannie Dzwanej ani się tak wywyższać.
GRENLANDIA	A teraz, dla Państwa rozrywki divertimento!

(Divertimento 1)

Rozdział 4.**TAŃCE**

- IVERSEN   Zabiorę pannę Błysk
na tańce do ratusza.
Tylko nie dotykaj!
- Ta sala jest piękna.
Usiądźmy przy oknie.
Tylko nie dotykaj!
- MIKKELSEN   Muzyka jest miła.
Zaraz zaczną tańce.
Tylko nie dotykaj.
- IVERSEN   Tak, to prawda, muzyka
nie jest dziś wrzaskliwa.
Tylko nie dotykaj.
- MIKKELSEN   Najpierw jest polonez.
To zwykle tak bywa.
Tylko nie dotykaj.
- Co się z tobą dzieje?
Płaczesz, Iversenie?
- IVERSEN   On jej się oświadczył.
Wydzie za Magnusa.
Nigdy nie wrócimy.
- MIKKELSEN   Panna Błysk z Magnusem?
Z kuzynem Magnusem?
Nigdy nie wrócimy.
- IVERSEN   Odłóż to już lepiej.
Oddaj, nie dotykaj.
Zobacz, co zrobisz.
Pobrudzisz zdjęcie.
- MIKKELSEN   To już druga zima,
przy tym oknie.
Nigdy nie wrócimy.
- GRENLANDIA   Na skutek częstego dotykania palcami
uwalanymi w tłuszczu, krwi i sadzy,
pięćdziesiąt trzy dziewczęta znikają
powoli, długo, lecz w końcu zupełnie.
- Noc stoi w miejscu.
Nastroje nie są najlepsze.
Zając chodzi w śniegu.
- OBAJ   Zając?

Rozdział 5. POLITYKA

- GRENLANDIA   Podczas najstraszniejszej zimy Mikkelsen prowadzi dysputy polityczne w ten sposób, że jeden jest konserwatystą, a drugi radykałem, a czasem – na odwrót.
- MIKKELSEN   Polityka to świetny temat łatwo się o niej rozmawia.
- IVERESEN   Chcę jeść.
- MIKKELSEN   Jesteś radykałem.
- IVERSEN   Jeść!
- MIKKELSEN   Jesteś wywrotowcem.
- IVERSEN   Płaca minimalna.
- MIKKELSEN   Czego na mnie machasz!
Nie podobają mi się twoje kończyny!
Ręka knuje.
Noga mąci.
Ręka węszy.
Noga bluźni.
- IVERESEN   Precz z wyzyskiem.
- MIKKELSEN   Czego na mnie tupiesz.
Nie podobają mi się twoje kończyny.
Rękę na stos!
Nogę pod sąd!
Głowę na pal!
Z resztą się zobaczy.
- IVERSEN   Zając skrył się za miedzą.
Myśliwi o nim nie wiedzą,
Chodzę po podłodze.
W nędzy żyją ubodzy.
Ubodzy żyją w nędzy,
a w izbie jest grzyb.
- GRENLANDIA   Polityka zawodzi,
więc milczą.
Na krawędzi szaleństwa,
przez godzinę lub dwie,
lub więcej.
- Kic, kic, kic,
                      hyc, hyc, hyc.

Rozdział 6. WOJNA WSZECHŚWIATOWA

GRENLANDIA   Rozmowy znów stają się emocjonujące,
gdy pojawia się temat przyszłej wojny wszechświatowej.
Jednak nawet tutaj czeka przykra niespodzianka.

IVERSEN   Jestem Serbią!

MIKKELSEN   Jestem Austrią!

OBAJ   A więc wojna!

MIKKELSEN   Wezwę Rosję!

IVERSEN   To ja Niemcy!

OBAJ   A więc wojna!

IVERSEN   To ja Francję!

MIKKELSEN   To ja Turcję!

OBAJ   A, więc... a więc wojna!

MIKKELSEN   Wezwę Anglię!

IVERSEN   To ja Włochy!

OBAJ   A więc wojna!

IVERSEN   Wezwę Grecję!

MIKKELSEN   To ja Belgię!

OBAJ   Więc wojna!

MIKKELSEN   Iran!

IVERSEN   Irak!

OBAJ   Wojna!

MIKKELSEN   Chiny!

IVERSEN   Indie!

OBAJ   Wojna!

MIKKELSEN   Słońce!

IVERSEN   Księżyc!

WSZYSCY   Wojna, wojna, wojna!

MIKKELSEN Jestem Europą.

IVERSEN Jestem Grenlandią

MIKKELSEN Kim?

IVERSEN Wyspą pokrytą lodem,
gdzie komandor Mikkelsen
z maszynistą Iversenem
już siódmy rok czekają
na ratunek.

MIKKELSEN Jestem Europą.
Mam teraz większe problemy.

GRENLANDIA Temat im się przykrzy,
dysputy zostają przerwane.

IVERSEN Pędzą barany.
Jęczą organy.
Żołnierz jest ranny.
Żelazo gorące.
Zając się skrada.

GRENLANDIA A dla Państwa rozrywki,
kolejne divertimento!

(Divertimento 2)

Rozdział 7.

ZĄB

- GRENLANDIA   Pewnej nocy Mikkelsen czuje silny ból zęba,
co wywiera na nim bardzo przyjemne wrażenie.
Jest to bowiem godziwa rozrywka i sposób
na spędzenie czasu.
- MIKKELSEN   Jestem językiem Mikkelsena.
Właśnie zwiedzam górną szczękę.
Właśnie zwiedzam dolną szczękę.
- IVERSEN   Jestem zębem Mikkelsena.
- MIKKELSEN   To ty bolisz?
- IVERSEN   Skądże. Gdzieżby.
Ja miałbym boleć?
- MIKKELSEN   Jednak bolisz.
- IVERSEN   Nic podobnego.
- MIKKELSEN   To ja sobie pójdę.
- IVERSEN   Ha, ha, ha!
Poszedł,
zaśliniony.
Teraz go zabolę!
Teraz będę świdrem,
piorunem, wulkanem
szydłem, błyskawicą.
- MIKKELSEN   Bolisz, bolisz,
mówiłem!
- IVERSEN   On mnie znów z kimś myli.
Zaczekam aż pójdzie,
wtedy znów zabolę.
Precz stąd, ślimaku.
- Poszedł?
Teraz mu rosnę w głowie.
- MIKKELSEN   Rozwiercić...
- IVERSEN   Pęcznieję.
- MIKKELSEN   Wywiercić...
- IVERSEN   Zapuszczam korzenie.
- MIKKELSEN   Wyrwać cię.
Wydłubać drania.

IVERSEN	Do kości. Do środka. Do ziemi.
MIKKELSEN	To ty.
IVERSEN	No może czasami odrobinę ćmię.
MIKKELSEN	Ćmisz?
IVERSEN	Poćmiewam cichutko. Ćmię sobie w ciemności

Rozdział 8. ZAJĄC

- GRENLANDIA Ból wkrótce mija, lecz drobne wydarzenie daje asumpt do nowych dyskusji.
- IVERSEN Jestem zającem. Jestem zającem.
Idę w śniegu. Idę w śniegu.
Wszystko jest dobrze.
Wszystko jest dobrze.
Jestem zającem.
Jestem zającem.
- MIKKELSEN Spójrz, zając złapał się w pułapkę.
- IVERSEN Cieszymy się jak dzieci!
Cieszymy się jak dzieci!
- MIKKELSEN Zaglądamy ostrożnie.
- IVERSEN Siedzi skulony.
- MIKKELSEN Patrzy przerażony.
- IVERSEN A to się pan urządził,
panie Zającu...
- MIKKELSEN Trzeba go zastrzelić.
- IVERSEN Żywą istotę zastrzelić w pułapce?
To bezduszne.
- MIKKELSEN Zabijmy go kijem.
- IVERSEN Żywą istotę tak zabijać kijem?
To nieeleganckie.
- MIKKELSEN To już nie wiem!
- IVERSEN Jestem zającem. Jestem zającem.
Wszystko jest dobrze.
Wszystko jest dobrze.
Wszystko jest dobrze.
To się zaraz wyjaśni.
- GRENLANDIA Ostatecznie, po długiej dyskusji,
wybierają ten drugi sposób egzekucji.

Rozdział 9.**POTOP**

WSZYSCY

Taava sila, taava sila
Taava ullumi
Taava qaammat
Taava qilaap

Taava qilaap aput aaqqissavaa
Taava qilaap
Aaqqissavaa
Aaqqissavaa
Aput

Taava qaammat silarsuarmi tamarmi aaqqissavaa
Aaqqissavaa
Aaqqissavaa
Silarsuaq
Taava sila silarsuarmi tamarmi aaqqissavaa
Aaqqissavaa
Aaqqissavaa
Sila

(Już czas to już czas	/	Podążaj za nimi, podążaj za nimi
Już dziś	/	Potem dzisiaj
Już świt	/	Potem księżyc
Już brzask	/	Potem niebo

Już brzask topi lód	/	Wtedy niebo zorganizuje pomoc
Już brzask	/	Potem niebo
Topi	/	Naprawię to
Topi	/	Naprawię to
Lód	/	Śnieg

Już świt topi świat	/	Wtedy księżyc naprawi cały świat
Topi	/	Naprawię to
Topi	/	Naprawię to
Świat	/	Świat

Już czas topi świat	/	Wtedy pogoda naprawi cały świat
Topi	/	Naprawię to
Topi	/	Naprawię to
Czas	/	Pogoda)

GRENLANDIA

Co widzisz, Mikkelsenie?
Co widzisz, Iversenie?

IVERSEN

Widzę płaską równinę.
Przez równinę płynie rzeka.

MIKKELSEN

A nad rzeką olbrzymie miasto.

IVERSEN

A nad miastem kurz i dym.

MIKKELSEN   Pomiędzy domami widzę
ulice, długie i proste.

IVERSEN   Oto główna aleja.
Jest bardzo szeroka,
ozdobiona pomnikami królów
i rzędami drzew lipowych.

MIKKELSEN   Ale gdzie są wszyscy?
Gdzie jest panna Krągła?
Gdzie jest kuzyn Magnus?

IVERSEN   Patrz, biegnie gazeciarz.
Dodatek nadzwyczajny.
Na skutek gwałtownego topnienia
lodowców Grenlandii
poziom wszechoceanu się podnosi.

MIKKELSEN   Widzę dom z czerwonej cegły.
Widzę bramę i schody.
Widzę izbę na ostatnim piętrze.
Lepiej dziś nie otwierać.

IVERSEN   Woda podchodzi coraz wyżej.
Wzburzona fala porywa pięćdziesiąt trzy
uczennice szkoły gastronomicznej.
i kuzyna Magnusa.
Lepiej dziś nie otwierać.

MIKKELSEN   Pokój jest mały.
Kłosz jest zakopcony.

IVERSEN   Woda podchodzi coraz wyżej.
Lepiej dziś nie otwierać.

GRENLANDIA   Dodatek nadzwyczajny.
Komandor Mikkelsen i maszynista Iversen
cudownie odnalezieni.

Gdy kapitan okrętu, który ich odszukał,
zastukał do drzwi chatki,
podróżnicy wyszli prawie nadzy.
Krzyczeli, że toną.

Tymczasem, dla państwa rozrywki,
jeszcze jedno divertimento!

(Divertimento 3)

WSZYSCY   I koniec.